

TOIMIVA NETTI ON TASA-ARVOTEKIJÄ

Sabina Sipilä

Rautio.info 7.10.2017

” Valokuidun ennakkositoumuksen on allekirjoittanut 34% Rautio-Typpö-Kärkisen alueen asutuista kotitalouksista ja kuun loppuun luvun tulisi olla 50%, jotta saamme hankkeen eteenpäin ja rakentaminen alkaisi ensi kesänä”, kertoo Valokuituverkot vetämään- hankkeen Raution aktiivi Teijo Sipilä. Systeemipauksessa Raution nuorisoseuralla allekirjoitettiin tänään lisäksi toistakymmentä ennakkotilausta.

Sievissä ja Merijärvellä valokuitua asennetaan jo. Meillä Jokilaaksojen alueella valokuitu saadaan joka kotiin – kyllä, siihen syrjäisimpäänkin - hyvinkin edullisesti.

Tilanne mietityttää. Ennakkotilauksia on allekirjoitettu tasaiseen tahtiin josta ollaan tyytyväisiä, mutta samalla tiedostetaan että allekirjoittaneet ovat he, jotka ovat jo oppineet internetin käytön ja se on osa heidän arkeaan: työtään, yhteydenpitoa sukuun ja ystäviin sekä päivittäistä arjen asiointia. Verkon ulkopuolelle uhkaavat jäädä ikäihmiset jotka ovat tottuneet hoitamaan viralliset asiat kasvotusten, rakennukset ja tontit vakituisen käytön ulkopuolella – mutta yllättäen myös ruuhkavuosiensa elävät nuorten aikuisten lapsiperheet, joissa rahan- sekä ajankäyttöä joudutaan suunnittelemaan tarkoin. Suoraa ärsyttää, että yhteiskunnan infrastruktuurin rakentamiseen kosiskellaan osallistumaan kahden vuoden sopimuksella, vaikei itse tee etätöitä ja lapsetkin pystyvät tekemään vielä läksynsä mobiilisti. Työhön tottunut myös tuumaa ykskantaan, että kaivaa ja asentaa piuhan itse maahan, jos näkee tarvetta sille viiden vuoden kuluttua.

Etätöyläiselle varman internetyhteyden käyttö on arjen edellytys. Perheet tarvitsevat kaistaa joka päivä saadakseen työnsä tehtyä ja

Teijo toivottaa toimivia nettiyhteyksiä kaikille! (KUVA: SABINA SIPILÄ)

viettääkseen mielekästä vapaa-aikaa. Teijo seuraa koneelta статистиikkaa ja näkee ristiriidan mobiiliyhteyden tarjoajayrityksen lupauksen ja toteutuvan nettiyhteyden nopeuden välillä. Hän muistuttaa, että arkemme siirtyy verkkoon ja että nykyiset sovellukset ja ohjelmat päivityksineen tulevat viemään kaistaa kehittyessään yhä enemmän.

” Nyt ei kukaan saisi jäädä tästä junasta. Jos internettiä ei juuri nyt elämässään tarvitse, saattaa jo parin vuoden sisällä tulla toisiin aatoksiin.”

Kaikki tiedostavat jo, että koulujen opetusmateriaali ja viestintä on netissä, kauppojen maksuliikenne on netissä, tai pankin olemassaolo kylällä on riippuvainen häiriöttömästä verkosta. Jokainen on kokenut leffailtana, miten popcornit ovat kerenneet huveta kiposta ennen kuin elokuva on pätkä kerrallaan ratsastettu auringonlaskuun.

” Kyläkauppa joutui vetämään piuhan jo. Ei kaupalla ollut varaa jäädä odottelemaan ensi vuoteen tämän hankkeen toteutumista; eihän kortilla voi maksaa ilman nettiä. ”

Kuvitellaan perheen tavallinen arkipäivä pikkukylällä. Vaimo opiskelee nettiympäristössä pääkaupunkimme opintotarjonnasta. Mies kysyy mummon päivän kuulumiset videopuhelussa. Koululainen tekee läksyt koululta saadulla tabletillaan. Pienimmät katsovat Pikku Kakkosta. Tiskikone ja kahvinkeitin ohjelmoitiin aloittamaan kotityöt jo ennen sisälle tuloa. Perheen koira tietää odottaa eteisessä isäntäväkeä pian kotiin saapuvaksi, se on todettu kodin turvakameran välityksellä. Kännykällä on ehkä seurattu työpäivän aikana kodin lämpötilaa pakkasen kiristyessä, samalla kun laitettiin TV tallentamaan Sherlock. Tulevaisuuden arkipäivää on herkkullista visioida, mutta silti osa kansasta uhkaa jäädä ilman peruspalveluita.

Energia-messuilla Valokuituverkot vetämään-hankkeen kojulla sai koettaa VR (virtual reality)-laseja. Evelina tutkii merenpohjan koralliriuttaa. Tulevaisuus on lapsissa! (KUVA: SABINA SIPILÄ)

Digiloikka on yhteiskunnan toimintojen ja palveluiden siirtyminen kasvokkain tapahtuvasta kanssakäymisestä tietojen vaihtamiseen ja säilyttämiseen internetissä tai tietokoneen ohjelmissa. Ihmisiä ohjataan käyttämään sähköisiä järjestelmiä porkkanalla mutta myös kepillä, kun esimerkiksi pankkiasioinnista konttorissa rahastetaan. Tapahtuva digiloikka toteutuu ensimmäisenä aikuisten ja nuorempien arjessa, mutta eivät siltä säästy ikäihmisetkään. Muun muassa ensi vuonna käyttöön aiotun valtion sähköpostin tulisi tavoittaa jokainen kansalainen. Internet on osa tulevaisuuden perusterveydenhuoltoa. Puhumme siis kansalaisoikeudesta.

Ei se valokuitu tulevaisuudessakaan vaippoja osaa vaihtaa. Perusturvapalvelu ja hoivapalvelu ovatkin kaksi eri asiaa. Onhan se vain vanhanaikaista, että joku henkilö ajelee autolla kyselemässä ihmisiltä miten menee, ottivatko he lääkkeensä ja mitä verenpainemittari näytti. Nämä tiedot voi vaihtaa sähköisesti tai videon välityksellä, jolloin ne ovat lääkärin arvioitavissa heti. Turvapalveluiden olemassaolon on moni huomannut hyödylliseksi jo tänä päivänä.

Toinen väliinpuotoajaryhmä ovat ne talot ja tontit, jotka ovat nyt syystä tai toisesta tyhjillään. Jos asuntoaan aikoo joku päivä myydä, kannattaa huomioida että valokuituliittymä on arvossaan samaa luokkaa kuin sähkö- tai vesiliittymä, ja mahdolliselle ostajalle kallis investointi hankkia jälkikäteen. Teijo kehoittaa ottamaan

hankevetäjä **Tony Kuntsiin** yhteyttä eritoten, jos netin käyttö on alkuun vähäistä ja mietityttää, hyödyttääkö piuhaa lainkaan vetää:

” Ennakkositoumukset kannattaa allekirjoittaa nyt netissä tai paperiversiona ja kertoa kaverille kans. Kodin tärkeän hankinnan saa nyt pienellä investoinnilla. Tämän edullisemmin ei useamman tuhannen euron arvoista valokuitua kiinteistöön käyttövalmiiksi asennettuna markkinoilta saa!”

Valokuitua (KUVA: SABINA SIPILÄ)

Mikä valokuitu

Ohut lasista tai muovista valmistettu kuitu, joka johtaa valoa. Tietoliikenteessä kuitua käytetään siirtämään tietoa alati kehittyvällä nopeudella. Kuitujen kaivaminen maahan kannattaa, sillä kuitutekniikkaa ei tarvitse enää vaihtaa: valonnopeutta nopeampaa ei ole. Kuitu vedetään joka taloon fyysisesti.

Valokuituverkot vetämään-hanke

EU-rahoitteinen hanke, jolla EU investoi maaseutualueisiin tavoitteenaan saada tasa-arvoinen, nykyaikainen tiedonsiirto myös maaseutualueille. Kalajoen, Alavieskan, Merijärven, Pyhäjoen ja Raahen alueella valokuituverkkoa toteutetaan kuntien ja kaupunkien yhteistyönä. Valokuidun liittymismaksu on 100€ ja käyttövalmiiksi asennetun internetyhteyden käytöstä maksetaan 39.90€/kk. Hankkeen tarkoituksena on kerätä tulevaa valokuituverkkoa varten valokuidusta kiinnostuneet yksin kansiin ja aloittaa verkon suunnittelu ja toteutukseen tähtäävät toimenpiteet jo vuoden 2017 puolella.

Valokuidun ennakkotilauksia kerätään koko ajan kiihtyvässä tahdissa ympäri hankealuetta ja verkon rakentaminen on tarkoitus aloittaa kesällä 2018. Hanketta alueellamme vetää Tony Kuntsi, <https://vedetaankuitua.fi/yhteystiedot/> , johon kannattaa ottaa yhteys jos kuidun vetämisestä on kysyttävää: erityisesti jos epäilee

itse jäävänsä tai lähimmäisensä jäävän peruspalvelun ulkopuolelle asunnon omistusmuodon, kiinteistöjen määrän tai tulevaisuuden asumisratkaisujen vuoksi.

Mihin nettiä tarvitaan

Kaikkeen yhteydenpitoon, eritoten kun tietoa siirtyy kotoa toisille. Nyky-yhteydet eivät enää tue videopuheluiden eivätkä turvavideoiden lähettämistä.

Jotta nykyaikaiset palvelut ja kylät säilyisivät elinvoimaisina. Maatilojen, kaupan, pankkitoiminnan, terveydenhuollon ja koulujen tiedonsiirtoon.

Etätyöhön tietokoneelta. Ihmisten ei tarvitse kulkea työpaikalle, jos työn voi tehdä kotoa käsin - tämä vähentää kustannuksia.

Mobiiliverkkojen kehittymiseen. 5G-yhteydet tarvitsevat tukiasemia jotka rakennetaan valokuidun varaan. Valokuituverkko on kehityksen seuraava edellytys.